

VGR Analys 2020:28

Koncernkontoret

2020-05-07

Delregionala insatser 2019

Bilaga till uppföljning delregionala tillväxtmedel
Miljönämnden

Bilaga 3

Sammanfattande beskrivning – 2019 års beviljade delregionala insatser

Nedan återfinns kortare beskrivningar av 2019 års beviljade delregionala insatser¹ finansierade med miljönämndens medel, den s.k. miljömiljonen. Sammanfattningarna baseras i huvudsak på de underlag som inkommit från berört kommunalförbund.

Boråsregionen

I Boråsregionens genomförandeplan har direktionen prioriterat två miljömål inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*. Det är de prioriterade frågorna:

- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt, via affärsdriven miljöutveckling

Inom ramen för 2019 års miljömiljon har Boråsregionen beviljat tre projekt².

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Hållbar framtid Sjuhärad	Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund	23	1 000 000	500 000
Hållbar landsbygd Sjuhärad	Borås stad, miljöförvaltningen	23	866 000	400 000
Miljöbron	Miljöbron	23	4 275 000	100 000
	Total		6 141 000	1 000 000

Hållbar framtid Sjuhärad

Projektägare: Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Hållbar framtid Sjuhärad genomförs för att samordna och effektivisera det miljöstrategiska utvecklingsarbetet i Boråsregionen och för att samla resurserna samt arbeta tillsammans för en hållbar tillväxt. Syftet är att skapa en arbetsmodell för miljöstrategisk samverkan för Boråsregionens medlemskommuner för att effektivisera arbetet med att uppfylla Boråsregionens prioriterade miljömål i VG2020. Projektet ska

¹ Insatserna benämns projekt i denna rapport även om det kan handla om avtal eller verksamheter.

² Samtliga projekt fanns även med i föregående års rapportering. Projektet Hållbar framtid Sjuhärad var även medfinansierad under år 2017.

bidra till att skapa ett resurseffektivt samhälle i Boråsregionen med minskad klimatpåverkan. Det övergripande målet med projektet är att arbeta för att bli en fossiloberoende delregion i Västra Götaland 2030.

Hållbar landsbygd Sjuhärad

Projektägare: Borås stad, miljöförvaltningen

Hållbar Landsbygd Sjuhärad vill synliggöra, utveckla och skapa förutsättningar för hållbara livsstilar och verksamheter på landsbygden. Syftet med projektet är att hitta arenor för erfarenhetsutbyte samt verktyg och metoder för att utveckla en mer hållbar landsbygd. Genom projektet vill man skapa en bild av hur man kan leva, verka, arbeta och utveckla näringar hållbart på landsbygden i Sjuhärad. Projektet ska utmynna i ett antal verktyg, arenor, ambassadörer och kommunikationskanaler och nya, lokala såväl som internationella, projekt för en mer hållbar landsbygd där Sjuhärad blir en föregångare. Målgrupper för projektet är människor, näringsidkare, föreningar, organisationer som bor och verkar på landsbygden. Projektet som nu pågår 2017–2019 är en fortsättning från perioden 2014–2016.

Miljöbron – kompetensförsörjning för ett hållbart Sjuhärad

Projektägare: Miljöbron

Miljöbrons syfte är att bidra till en hållbar utveckling samt att öka samverkan mellan näringsliv och högskolorna i Västra Götaland. Miljöbron fungerar som en länk mellan företag och studenter genom att förmedla konkreta projekt mellan dessa. Utgångspunkten är företagets behov. Genom projekten, som koordineras av Miljöbron, kommer företag och studenter få ny kompetens och nya erfarenheter. Gemensamt för projekten är miljö och hållbar utveckling. Verksamheten bidrar till att miljö och hållbarhet främjas i företagsutveckling och leder till att både studenter och företag får ökad kunskap om hållbarhet. Målen för projektet under 2019 är 20 samverkansprojekt där 20 unika företag och 40 studenter är engagerade.

Fyrbodals

I Fyrbodals kommunalförbunds genomförandeplan har de prioriterat tre miljömål inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*. Det är de prioriterade frågorna:

- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt, via affärsdriven miljöutveckling
- Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

Inom ramen för 2019 års miljömiljon har Fyrbodals kommunalförbund beviljat sex projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Miljöbron Fyrbodals	Miljöbron	3	3 472 000	100 000
Trämanufaktur	Innovatum AB	6	600 000	300 000
Hållbart resande på Fyrbodals landsbygder	Fyrbodals kommunalförbund	23	300 000	150 000
Affärsdriven miljöutveckling	Fyrbodals kommunalförbund	23	303 000	151 500
Mötesplats Skog och Trä – Gröna klustret	Gröna klustret Nuntorp	23	97 000	48 500
Fossilfri gränsregion 2030	Fyrbodals kommunalförbund	25	500 000	250 000
	Summa		5 272 000	1 000 000

Miljöbron

Projektägare: Miljöbron Fyrbodals

Miljöbrons syfte är att bidra till en hållbar utveckling samt att öka samverkan mellan näringsliv och högskolorna i Västra Götaland. Miljöbron fungerar som en länk mellan företag och studenter genom att förmedla konkreta projekt mellan dessa. Utgångspunkten är företagets behov. Genom projekt som koordineras av Miljöbron kommer företag och studenter få ny kompetens och nya erfarenheter. Den gemensamma nämnaren för samtliga projekt är miljö och hållbar utveckling.

Genom projekten får små och medelstora företag, inom alla typer av branscher tillgång till kunskap, möjlighet att kostnadsfritt utveckla sitt miljö- och hållbarhetsarbete och kontakt med potentiella arbetstagare.

Trämanufaktur

Projektägare: Innovatum AB

Projektet är ett resultat av ett flerårigt arbete för att finna en ”spets” inom träområdet för akademi, företag och offentlig sektor. Till exempel lyfts att för både träbyggnadsbranschen och träbaserad möbel- och inredningsindustri är en allt mer effektiv industrialiserad produktion angelägen. Produktionstekniskt Centrum (PTC) vid Innovatum och Högskolan Väst utgår samverkansarena för forskning och utveckling för tillverkande företag inom verkstadsindustrin. Genom att sammanföra erfarenheterna vid PTC med företag inom trämanufaktur skulle två regionala styrkeområden (Hållbar produktion och hållbara transporter) i Västsverige överföras till träförädlade företag.

Hållbart resande på Fyrbodals landsbygder

Projektägare: Fyrbodals kommunalförbund

Behovet av mer effektiva och hållbara resor på landsbygden lyfts både som en klimat- och energifråga också som en fråga om både social och ekonomisk hållbarhet då mer effektiva transportmöjligheter bland annat ger förutsättningar för företagen att behålla och rekrytera rätt kompetenser, för tillgång till service, kultur- och fritidsverksamheter m.m.

Kunskaperna om resvanor på landsbygden bedöms som dålig. Man har vidare funnit att test- och demonstration av insatser för en mer hållbar mobilitet på landsbygden i stort sett saknas inte bara i Sverige utan också i ett europeiskt perspektiv. Kopplingen till Klimat 2030 pekas transporter ut som ett prioriterat fokusområde. Västra Götaland med Fyrbodal som pilotområde. Projektet ska ses som en strukturerad satsning på hållbart resande på landsbygder i Fyrbodal.

Affärsdriven miljöutveckling

Projektägare: Fyrbodals kommunalförbund

Affärsdriven miljöutveckling startade 2012 som en treårig satsning som en del av förbundets tillväxtinsatser. Satsningen blev en del av Fyrbodals kommunalförbunds verksamhet under programperioden för VG2020.

Syftet är att medlen ska ge förutsättningar att åstadkomma resultat inom följande områden:

- Marin energi och innovation – havet som resurs för affärs- och miljöutveckling
- Fossilberoende transporter
- Skoglig bioekonomi.
- Marknadsföring av en attraktiv och framtidsorienterad miljöregion

Mötesplats Skog och Trä – Gröna klustret

Projektägare: Gröna klustret Nuntorp

Förstudien har som syfte att undersöka förutsättningar för att söka etablera en plattform för skoglig utveckling på Gröna Klustret Nuntorp. Plattformen ska vara en arena där olika aktörer möts för samtal, erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Plattformen ska vara ett komplement till samhällets och näringarnas befintliga verksamhet där skogen ses som en viktig samhällsangelägenhet och en hållbar framtida resurs. Fokus ska vara på skogens möjligheter att bidra med arbetstillfällen och hållbar tillväxt samt till utveckling av en växande bioekonomi.

Fossilfri gränsregion 2030

Projektägare: Fyrbodals kommunalförbund

Det finns sedan några år tillbaka ett samarbete mellan företag och kommuner i Fyrbodal och Östfold för att etablera en fossilfri gränsregion till 2030. Framstegs bedöms ha gjorts beträffande infrastruktur för laddning av elfordon, för biogastanksstationer och utbyten av offentlig sektors fossildrivna fordon. Det återstår enligt beslutsunderlaget en del. Genom att fortsätta stötta såväl företag som kommuner med kompetens och kontaktytor ges både affärsnyttan och miljönyttan bättre förutsättningar för att utvecklas och chanserna att positionera företagen inom det fossilfria området ökat. Projektet handlar om att tillvara ta

gjorda erfarenheter och fokusera på en effektivare upphandling bland annat tjänsteupphandling, fossilfria arbetsmaskiner, elfordon och biogasutveckling.

Skaraborg

I Skaraborgs kommunalförbunds genomförandeplan har de prioriterat två miljömål inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*. Det är de prioriterade frågorna:

- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera värderingar

Inom ramen för 2019 års miljömiljon har Skaraborgs kommunalförbund beviljat fyra projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
KomILand 2.0	Västra Götalandsregionen	21	24 834	12 417
Gröna möten	Agroväst Livsmedel AB	23	1 327 000	250 000
Jag är en del av biosfären	Biosfärsområde Vänerskärsgården med Kinnekulle	25	1 206 000	140 000
Catalyst för smart och hållbar industri	IDC West Sweden AB	25	1 185 166	597 583
	Total		3 743 000	1 000 000

KomILand 2.0

Projektägare: Västra Götalandsregionen

Projektet KomILand 2.0 ska testa det koncept för kombinerad mobilitet på landsbygd och i mindre tätorter som tagits fram i en förstudie. Projektet ska erbjuda flera mobilitetstjänster som kombineras på ett antal olika orter/landsbygder i Västra Götaland samt skapa den struktur som behövs för att detta ska kunna utföras. Ambitionen är att kombinerad mobilitet ska testas i två till fyra orter på landsbygd och i mindre tätorter i Skaraborg.

Projektet utförs i två faser. Under fas 1 ska följande ske: identifiera platser där konceptet ska genomföras, besluta vilka mobilitetstjänster som ska införas, engagera de aktörer som identifierades i förstudien, förbereda upphandling av teknisk plattform och övrigt som behövs för att rigga genomförandet av fas 2. Under fas 2 testas konceptet på platser i Skaraborg. Forskare utvärderar processen. Om konceptet för kombinerad mobilitet på landsbygd skulle visa sig fungera väl kan erfarenheterna spridas nationellt och

internationellt och leda till positiva effekter för mobilitetsinnovationer på landsbygder. K2, det nationella centrumet för kollektivtrafik står bakom projektet. Projektgruppen består av VGR, VTI/K2, Skaraborgs kommunalförbund, RISE Viktoria, Samtrafiken, Västtrafik och IVL.

Gröna Möten

Projektägare: Agroväst Livsmedel AB

Projektet *Gröna möten* ska stärka och utveckla SLU Campus i Skara som en naturlig mötesplats för företag och idébärare inom de gröna näringarna. Projektet ska erbjuda ett brett, men också spetsigt, utbud av aktiviteter som ger företag och organisationer inom de gröna näringarna ökade möjligheter till nätverkande, nya kunskaper och framsynta samarbeten. Mötesplatsen ska präglas av öppenhet och hög kvalitet, och möjliggöra de möten som är svåra för den enskilde företagaren eller medarbetaren att få till stånd på egen hand. Projektets primära målgrupp är företag och anställda som är verksamma inom de gröna näringarna i Skaraborg och Västra Götaland. Sekundär målgrupp är aktörer som jobbar aktivt med landsbygdsutveckling.

Behovet som projektet ska möta är att skapa ökade kontaktytor och en ökad samverkan mellan befintliga och nya företag och stödjande organisationer.

Jag är en del av Biosfären

Projektägare: Biosfärsområde Vänerskärsgården med Kinnekulle

Kärnan i projektet är en utställning som visas på Naturum vid Läckö slott mars 2018-dec 2018. Här ges kunskap från Biosfärområdet om hållbar utveckling, de globala miljömålen i Agenda 2030 och hur medveten och hållbar konsumtion kan bidra till en positiv framtid. Utställningen består av en stor väggbild. Genom en app i telefonen eller med en ipad framför bilden ges fördjupad inblick i pågående och väntade globala miljöutmaningar. Dessutom visas en film och besökarna kan fördjupa sin kunskap genom touchskärmar. Goda hållbarhetsexempel som pågår inom Unescos modellområde för hållbar utveckling (Lidköping, Götene och Mariestad) lyfts fram för att bidra till ökade hållbara värderingar. Projektet innefattar också föreläsningar där representanter från alla delar av samhället bjuds in. En naturslinga på Läckö skapas med tema hållbarhet. Detta beslut avser år tre av tre.

Catalyst för smart och hållbar industri

Projektägare: IDC West Sweden AB

Syftet med Catalyst är att operativt adressera framförallt områdena Hållbar produktion och kunskapslyft industri, samt att på ett effektivt sätt tillvarata andra aktörers erbjudande för att skapa synergier mellan pågående projekt och insatser och på detta sätt ge den tillverkande industrin förutsättningar och stöd för omställning.

Det övergripande målet med projektet är att den tillverkande industrin ökar sin konkurrenskraft och lönsamhet genom omställning till en mer attraktiv, hållbar och cirkulär verksamhet.

Göteborgsregionen

I Göteborgsregionens kommunalförbund/Business Region Göteborgs genomförandeplan har alla sex områden prioriterats inom temat *En region där vi tar globalt ansvar*.

- Göra offentlig sektor i Västra Götaland ledande på utveckling av hållbara lösningar
- Genomföra fler breda överenskommelser och initiativ för hållbar utveckling
- Göra Västra Götaland till ett föredöme och en testarena för hållbar landsbygdsutveckling och samspelet mellan stad och land
- Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt, via affärsdriven miljöutveckling
- Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera hållbara värderingar
- Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

Inom ramen för 2019 års miljömiljon har Göteborgsregionens kommunalförbund/Business Region Göteborg beviljat fyra projekt.

Projekt	Projektägare	Prior. fråga	Total förväntad kostnad	Varav MN
Kluster och innovation	Business Region Göteborg AB	5	800 000	400 000
Miljöbron	Göteborgsregionens kommunalförbund	15	50 000	25 000
Miljöpraktik	Göteborgsregionens kommunalförbund	25	600 000	300 000
Avfallsminimering i skolan	Göteborgsregionens kommunalförbund	25	550 000	275 000
	Total		2 000 000	1 000 000

Kluster och innovation

Projektägare: Business Region Göteborg AB

Kluster & Innovation, som är ett av Business Region Göteborgs tre kärnområden, fokuserar på ett antal klusterinitiativ som utvecklar Göteborgsregionens näringsliv inom prioriterade områden och marknadsför Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil. De prioriterade områdena där branschspecifika insatser görs har en bredd av små, medelstora och stora företag, är kännetecknande för Göteborgsregionen eller är potentiella tillväxtbranscher, samt har global attraktionskraft.

Miljöbron

Projektägare: Göteborgsregionens kommunalförbund

Miljöbrons syfte är att bidra till en hållbar utveckling samt att öka samverkan mellan näringsliv och högskolorna i Västra Götaland. Miljöbron fungerar som en länk mellan företag och studenter genom att förmedla konkreta projekt mellan dessa. Utgångspunkten

är företagens behov. Genom projekten som koordineras av Miljöbron kommer företag och studenter få ny kompetens och nya erfarenheter. Gemensamt för projekten är miljö och hållbar utveckling. Verksamheten bidrar till att miljö- och hållbarhet främjas i företagsutveckling och leder till att både studenter och företag får ökad kunskap om hållbarhet.

Miljöpraktik

Projektägare: Göteborgsregionens kommunalförbund

Miljöpraktik är ett samverkansprojekt mellan GR Skola Arbetsliv och GR Planering, som syftar till att med hjälp av praktik på olika företag lyfta miljöfrågorna och ett hållbart samhälle genom att:

- Väcka tankar och funderingar hos eleverna kring framtidens olika valmöjligheter inom miljö och hållbart samhälle
- Väcka tankar hos eleverna att utveckla den egna skolans miljöarbete utifrån de erfarenheter eleverna fått under genomförd praktik
- Väcka tankar och funderingar kring hur företagen kan utveckla en miljöprofil
- Ge eleverna en möjlighet att upptäcka ett yrkesområde inom miljö och hållbar utveckling som de är nyfikna på och som skulle kunna vara en del av deras framtid.
- Ge företagen en möjlighet att upptäcka ett kompetensbehov inom miljö och hållbar utveckling som skulle kunna vara en del av deras framtida rekrytering av medarbetare
- Öka elevers förståelse av arbete, arbetsmarknad och framtidsval
- Öka företags kompetens om framtida arbetstagare
- Skapa långsiktiga förutsättningar för samverka mellan skola och arbetsliv

Målgruppen är grundskolor åk 8-9 samt företag i Göteborgsregionen. I första hand vänder man sig till de 100 grundskolor som idag ingår i praktikplatsen.se, men projektet är även tillgängligt för fler skolor utanför nätverket. Projektets mål är bland annat att de 2900 företag som idag är med i praktikplatsen.se får information om projektet och att 25-30 företag i Göteborgsregionen som tidigare inte tagit emot praktikanter går med i projektet.

Avfallsminimering i skolan

Projektägare: Göteborgsregionens kommunalförbund

Varje skola inom Göteborgsregionen har ett elevråd bestående av engagerade unga beslutsfattare som har möjlighet att påverka inte bara sina klasskamrater utan också undervisningen (SVEA). De vill i projektet utveckla och sprida en workshop som riktar sig till elevråd på högstadium och gymnasiet. Syftet är att förse elevrådet med konkreta verktyg för att kunna göra förändringar på sin skola för att minska avfallsmängderna och bidra till hållbar konsumtion. Idén bygger på en metod för att förebygga avfall inom offentlig verksamhet, den används bland annat inom GR-projektet Resurssmart äldreboende som finansieras av Klimatklivet.

Målet är att:

- Minska avfallsmängderna
- Främja hållbar konsumtion

- Förse unga beslutsfattare med verktyg för att konkret kunna bidra till minskade avfallsmängder och hållbar konsumtion